

15. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ (พระเจ้าช้างเผือก)

พ.ศ.2091 - 2111 (20 ปี)

- ★ ทรงเป็นพระอนุชาของสมเด็จพระไชยราชาธิราช พระนามเดิมคือ **พระเทียรราชา** ซึ่งเสด็จออกผนวชเป็นพระภิกษุระหว่าง
เจ้าแม่อยู่หัวศรีสุดาจันทร์มีอำนาจ เพราะเกรงจะมีภัย
- ★ หลังจากขุนพิเรนทรเทพ และบรรดาขุนนางกำจัดเจ้าแม่อยู่หัว
ศรีสุดาจันทร์กับขุนวรรวงศาธิราชแล้ว จึงกราบทูลอัญเชิญขึ้นเป็น
กษัตริย์ ทรงพระนามว่า **สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ** และเพื่อเน้น
การตอบแทน จึงสถาปนาให้ขุนพิเรนทรเทพเป็น
พระมหาธรรมราชา ครองเมืองพิษณุโลกมีฐานะเป็นอุปราช และ
ยังมอบพระราชธิดาให้เป็นพระอัครชายาอีกด้วย

16. สมเด็จพระมหินทราธิราช

พ.ศ.2011 - 2112 (1 ปี)

- ★ ทรงเป็นพระราชโอรสองค์ที่ 2 ของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
เสด็จขึ้นครองราชย์ระหว่างที่พระเจ้าหงสาวดีบุเรงนอง พยายาม
ส่งเสริมให้พระมหาธรรมราชา กระด้างกระเดื่องต่อกรุงศรีอยุธยา
สมเด็จพระมหาจักรพรรดิทรงเสียดพระทัยจึงทรงสละราชสมบัติ
ให้แก่พระมหินทร์ ทรงพระนามว่า **สมเด็จพระมหินทราธิราช**
ซึ่งเป็นช่วงเวลาซึ่งพระเจ้าหงสาวดีบุเรงนองต้องการกรุงศรีอยุธยา
เป็นประเทศราชอย่างแท้จริง จึงยกกองทัพมาล้อมกรุงไว้และเสียด
กรุงแก่พม่าครั้งที่ 1 ใน พ.ศ.2112

สมเด็จพระมหินทราธิราช
จากภาพยนตร์เรื่อง
ตำนานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
(พ.ศ.2550)

17. สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช

พ.ศ.2012 - 2133 (21 ปี)

- ★ พระนามเดิม คือ **ขุนพิเรนทรเทพ** พระบิดามีเชื้อสายราชวงศ์
พระร่วงแห่งสุโขทัย และพระมารดาเป็นญาติทางฝ่ายพระราชชนนี
ของสมเด็จพระไชยราชาธิราช ได้เข้ารับราชการในสมัย
สมเด็จพระไชยราชาธิราช จนได้เป็นขุนพิเรนทรเทพ
เจ้ากรมพระตำรวจรักษาพระองค์

สมเด็จพระมหาธรรมราชา
จากภาพยนตร์เรื่อง
ตำนานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
(พ.ศ.2550)

18. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

พ.ศ.2133 - 2148 (15 ปี)

- ★ สมเด็จพระนเรศวรขึ้นครองราชย์เมื่อพระชนมายุ 35 พรรษา และทรงสถาปนาพระเอกาทศรถ พระอนุชาเป็นพระมหาอุปราช ช่วงเวลาตลอดรัชสมัยทรงใช้ไปในการทำสงครามกับพม่าเป็นส่วนใหญ่ ทรงได้ชื่อว่าเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีอานุภาพสูงสุดในเวลานั้น ได้ทรงขยายพระราชอาณาจักรออกไปกว้างขวางกว่าสมัยใด ๆ
- ★ ทรงประหารระหว่างยกทัพไปตีเมืองหงสาวดีและเมืองตองอูของพม่า และเสด็จสวรรคตที่เมืองหางใน พ.ศ.2148

19. สมเด็จพระเอกาทศรถ

พ.ศ.2148 - 2153 (5 ปี)

- ★ ทรงเป็นพระอนุชาของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และทรงเป็นพระอุปราชทำสงครามร่วมกับสมเด็จพระนเรศวรตลอดมา
- ★ เมื่อครองราชย์แล้วก็ได้ทำนุบำรุงบ้านเมือง มีการติดต่อค้าขายกับฝรั่งตะวันตก และส่งทูตไปยังกรุงอัมสเตอร์ดัมเมืองหลวงของฮอลันดา
- ★ ทรงมีพระราชโอรสประสูติกับมเหสี 2 พระองค์ คือ เจ้าฟ้าสุทัศน์ กับ เจ้าฟ้าศรีเสาวภาคย์ และพระราชโอรสประสูติกับพระสนมอีก 3 พระองค์ ได้แก่ พระอินทราชา พระศรีศิลป์ และพระองค์ทอง
- ★ ตอนปลายรัชกาล เจ้าฟ้าสุทัศน์ได้รับสถาปนาเป็นพระมหาอุปราช ภายหลังสมเด็จพระเอกาทศรถทรงเชื่อคำยุยงว่าเจ้าฟ้าสุทัศน์จะเป็นกบฏ ทำให้เจ้าฟ้าสุทัศน์เสียพระทัย เสวยยาพิษถึงแก่พิราลัย ซึ่งสร้างความเศร้าโศกแก่สมเด็จพระเอกาทศรถมากจึงมิได้ทรงแต่งตั้งผู้ใดเป็นพระอุปราชอีกเลยจนเสด็จสวรรคต

20. พระศรีเสาวภาคย์

พ.ศ.2153 (เดือนเศษ)

- ★ ทรงเป็นพระราชโอรสองค์ที่ 2 ของสมเด็จพระเอกาทศรถ
- ★ บรรดาพระราชวงศ์และขุนนางจึงอัญเชิญขึ้นเป็นกษัตริย์ ที่มีคำนำหน้าพระนาม คงจะด้วยเหตุที่พระองค์เสด็จสวรรคตก่อนที่จะมีพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เพราะเสวยราชย์ได้เพียงเดือนเศษ พระศรีศิลป์ พระราชโอรสของสมเด็จพระเอกาทศรถที่ประสูติแต่พระสนม ซึ่งขณะนั้นผนวชเป็นพระภิกษุมีสมณศักดิ์เป็น พระพิมลธรรม ก็คบคิดกับขุนนางจับพระศรีเสาวภาคย์สำเร็จโทษ

21. สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม

พ.ศ.2153-2171 (18 ปี)

- ★ เมื่อพระศรีเสาวภาคย์ถูกสำเร็จโทษแล้ว ขุนนางพร้อมใจกัน ทูลอัญเชิญพระอินทราชา โอรสของสมเด็จพระเอกาทศรถ (พระเชษฐาของพระพิมลธรรม) ขึ้นครองราชย์ ทรงพระนามว่า สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม แล้วสถาปนาพระพิมลธรรมเป็นอุปราช
- ★ เป็นสมัยที่พบรอยพระพุทธบาทที่สระบุรี จึงโปรดให้สร้างมณฑปขึ้น และจัดมหรศพสวนโกลา

22. สมเด็จพระเชษฐาธิราช

พ.ศ.2171 (8 เดือน)

- ★ ทรงเป็นพระราชโอรสองค์โตของสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม
- ★ เมื่อพระเจ้าทรงธรรมสวรรคตแล้ว บรรดาขุนนางมีออกญาเสนาศรีธรรมวงษ์เป็นหัวหน้า ได้กราบทูลอัญเชิญพระเชษฐาธิราชขึ้นครองราชย์ ทำให้พระศรีศิลป์피โรธ (เพราะตนเป็นอุปราชแต่กลับไม่ได้ราชสมบัติ) หนีไปซ่อนสมผู้คนที่เพชรบุรี จึงถูกจับสำเร็จโทษ ส่วนสมเด็จพระเชษฐาธิราชนั้นมีพระชนมายุเพียง 15 พรรษา ได้รับคำกราบทูลจากขุนนางบางคนที่ ออกญาเสนาศรีธรรมวงษ์ซึ่งได้เลื่อนเป็นออกญาภักดี (บางแห่งว่าเป็นเจ้าพระยาภักดี) จะเป็นกบฏ จึงทรงระแวง ออกญาภักดีรู้ว่าสมเด็จพระเชษฐาธิราชระแวงสงสัยคนก็โกรธ และถือโอกาสก่อการกบฏเสียจริง ๆ ก็จับพระเชษฐาธิราช สำเร็จโทษ หลังจากครองราชย์ได้เพียง 8 เดือน

23. สมเด็จพระอาทิตย์วงศ์

พ.ศ.2172 (28 วัน)

- ★ ทรงเป็นพระอนุชาของสมเด็จพระเชษฐาธิราช
- ★ เมื่อเจ้าพระยากลาโหมสุริยวงศ์สำเร็จโทษสมเด็จพระเชษฐาธิราชแล้ว ก็กราบทูลเชิญพระอาทิตย์วงศ์ ขึ้นครองราชย์ ขณะมีพระชนมายุเพียง 9 พรรษา
- ★ ครองราชย์ได้เพียง 28 วัน ก็ถูกเจ้าพระยากลาโหมสุริยวงศ์ปลงพระชนม์โดยอ้างว่าไม่ประสีประสา เอาแต่เล่นจับแพะจับแกะ

24. สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

พ.ศ.2172 - 2199 (27 ปี)

- ★ เมื่อกำจัดสมเด็จพระอาทิตย์วงศ์แล้ว เจ้าพระยากลาโหมสุริยวงศ์ก็ปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ทรงพระนามว่าสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ปรากฏว่าชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาจับบงกชอยู่ในกรุงศรีอยุธยาในฐานะทหารอาสา มีอกญาเสนาภิมุข (ขามาดะ นางามาซา) เป็นหัวหน้า พวกนี้ไม่ยอมรับ ด้วยเห็นว่าได้ปลงพระชนม์พระราชโอรสพระเจ้าทรงธรรมถึง 2 พระองค์ พวกญี่ปุ่นจึงออกขับออกจากกรุงศรีอยุธยา
- ★ ในรัชกาลนี้มีการติดต่อค้าขายกับชาวยุโรป และได้เขมรเป็นประเทศราช

25. สมเด็จพระเจ้าฟ้าไชย

พ.ศ.2199 (9 เดือน)

- ★ ทรงเป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง
- ★ เมื่อสมเด็จพระเจ้าปราสาททองทรงมอบราชสมบัติให้เจ้าฟ้าไชย พระนารายณ์ในฐานะที่ทรงมีสิทธิในราชบัลลังก์มากกว่า จึงทรงคบคิดกับพระศรีสุธรรมซึ่งเป็นอนุชาของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง (คือเป็นพระเจ้าอาของพระนารายณ์) ร่วมกันจับสมเด็จพระเจ้าฟ้าไชยสำเร็จโทษหลังจากครองราชย์ได้เพียง 9 เดือน แล้วพระนารายณ์ก็ถวายราชสมบัติให้แก่พระศรีสุธรรม

26. สมเด็จพระศรีสุธรรมราชา

พ.ศ.2199 (2 เดือน 20 วัน)

- ★ ทรงเป็นพระอนุชาของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง
- ★ เมื่อขึ้นครองราชย์แล้วทรงสถาปนาพระนารายณ์ขึ้นเป็นพระมหาอุปราช กรมพระราชวังบวรสถานมงคล
- ★ หลังจากครองราชย์ได้เพียง 2 เดือนก็เป็นอริกัน เนื่องจากสมเด็จพระศรีสุธรรมราชา มีพระทัยแส่นหาใครจะได้ พระราชกัลยาณี (ผู้เป็นขนิษฐาของสมเด็จพระนารายณ์) มาเป็นพระชายาอันมิชอบด้วยประเพณี สมเด็จพระนารายณ์จึงพร้อมด้วยขุนนาง ยกกำลังเข้าโจมตีวังหลวง เกิดการต่อสู้ฆ่าฟันเสียเลือดเนื้อและชีวิตเป็นอันมาก ในที่สุดก็สามารถจับสมเด็จพระศรีสุธรรมราชาไปสำเร็จโทษ

27. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

พ.ศ.2199 - 2231 (32 ปี)

- ★ ทรงเป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง
- ★ เมื่อสำเร็จโทษพระศรีสุธรรมราชาพระเจ้าอาแล้ว สมเด็จพระนารายณ์ก็ปราบดาภิเษกขึ้นครองราชย์สมบัติ ขณะมีพระชนมายุ 25 พรรษา
- ★ พระราชกรณียกิจที่ทรงได้รับการยกย่อง คือการมีความสัมพันธ์กับชาวตะวันตก ได้เปิดการค้าขายกับชาติต่าง ๆ และยอมให้เข้ามาเผยแผ่ศาสนาคริสต์จนเป็นที่ยอมรับนับถือของชาติตะวันตก โดยเฉพาะฝรั่งเศสถึงกับส่งราชทูตไทยไปยังราชสำนักของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทำให้ไทยได้รับความรู้ใหม่ ๆ เช่น การแพทย์ การสถาปัตยกรรม และการทหาร เป็นต้น ทั้งนี้โดยมีฝรั่งเศสชาติกรีก คนหนึ่งเป็นกำลังสำคัญ คือ คอนสแตนติน ฟอลคอน ซึ่งรับราชการในตำแหน่งเจ้าพระยาวิไชยเณร สมุหนายก ดูแลราชการทั่วไป โดยเฉพาะการค้าและการต่างประเทศ ความเจริญที่ได้รับจากตะวันตก ทำให้พระองค์ทรงสร้างพระราชวังแบบตะวันตกขึ้นที่ ลพบุรี สำหรับประทับในฤดูร้อนและฤดูหนาว ซึ่งภายหลังก็ประทับที่ลพบุรีเป็นประจำจนสิ้นรัชกาล

28. สมเด็จพระเพทราชา

พ.ศ.2231 - 2246 (15 ปี)

- ★ พระเพทราชาเป็นขุนนางผู้ใหญ่ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เดิมเป็นชาวบ้านพลูหลวง แขวงเมืองสุพรรณบุรี มีฝีมือในการขับซี้ซ้าง เข้ารับราชการเป็นจางวางกรมช้าง และได้ตามเสด็จในราชการสงครามแสดงฝีมือให้ปรากฏจนเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัย เมื่อสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จยกทัพไปตีเชียงใหม่ ก็ได้เสด็จไปด้วย ครั้นได้เมืองเชียงใหม่แล้วพระองค์ได้นำราชธิดาเจ้าเมืองเชียงใหม่ลงมาด้วย จนทรงครรภ์ระหว่างทาง
- สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงเลื่อมใสพระทัย จึงพระราชทานนางให้แก่ พระเพทราชา พระเพทราชาก็นำนางไปเลี้ยงดู จนนางคลอดบุตรเป็นชายชื่อว่า "เจ้าเคื่อ" เมื่อเจริญวัยก็ถวายเป็นมหาดเล็กในวังหลวง สมเด็จพระนารายณ์ทรงพอพระทัย จึงแสดงเป็นนัยให้รู้ว่าเป็นราชโอรส ทำให้ เจ้าเคื่อไม่เกรงกลัวใคร จนได้รับแต่งตั้งให้เป็น หลวงสรศักดิ์ ช่วยราชการกรมช้างอยู่กับพระเพทราชา
- ★ เมื่อสมเด็จพระนารายณ์มหาราชประชวร และแต่งตั้งให้พระเพทราชาเป็นผู้สำเร็จราชการแทน ทำให้หลวงสรศักดิ์เห็นเป็นโอกาส จึงคบคิดกับ พระเพทราชาเพื่อชิงราชสมบัติ บรรดาขุนนางข้าราชการต่างเกรงอำนาจจึงยอมเข้าด้วย
- ครั้นสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จสวรรคตแล้ว ก็ทำอุบายกำจัดเจ้าฟ้าอภัยทศเสีย แล้วพระเพทราชาก็ปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ และสถาปนาให้หลวงสรศักดิ์เป็น สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ กรมพระราชวังบวรสถานมงคล พระมหาอุปราช

29. สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 (พระเจ้าเสือ)

พ.ศ.2246 - 2251 (5 ปี)

- ★ ทรงเป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระเพทราชา ได้ชื่อว่าเป็นพระราชโอรสที่แท้จริงของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ประสูติแต่ราชธิดาของพระเจ้าเชียงใหม่
- ★ เมื่อพระเพทราชาสวรรคต จึงได้ราชสมบัติทรงพระนามว่าสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 ทรงมีความสามารถในการคล้องช้าง ทรงพอพระทัยในการทรงเบ็ด และโปรดการชกมวย ชอบปลอมพระองค์ไปชกมวยตามงานที่ชาวบ้านจัดขึ้นและเอาชนะนักมวยชาวบ้านได้เสมอ และคงจะทรงมีพระอุปนิสัยคุณคดียิ่งในเรื่องอื่น ๆ อีก จึงได้พระนามว่าพระเจ้าเสือ
- ★ พระเจ้าเสือทรงมีพระราชโอรสคือ เจ้าฟ้าเพชร และเจ้าฟ้าพร

30. สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 9 (พระเจ้าท้ายสระ)

พ.ศ.2251 - 2275 (25 ปี)

- ★ ทรงเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าเสือ พระนามเดิมคือ เจ้าฟ้าเพชร ได้ราชสมบัติแล้วจึงสถาปนาพระอนุชา (เจ้าฟ้าพร) ขึ้นเป็นพระมหาอุปราช กรมพระราชวังบวร ฯ และได้เสด็จไปประทับ ณ พระที่นั่งบรมยุดิรรัตนาศน์ข้างท้ายสระเป็นประจำ จึงได้พระนามว่าพระเจ้าท้ายสระ ทรงชอบดกปลา ถิ่นสัตว์เช่นเดียวกับพระราชบิดา
- ★ ทรงสร้างวัดป่าโมกข์ที่เมืองอ่างทอง ทรงขุดคลองมหาชัย (ที่ค้างอยู่) เชื่อมแม่น้ำแม่กลองกับแม่น้ำท่าจีน และขุดคลองเกร็ดน้อยลัดคู้แม่น้ำเจ้าพระยาที่บางบัวทอง
- ★ มีการค้าขายทางสำเภากับต่างประเทศเจริญขึ้น โดยเฉพาะกับจีน
- ★ พระเจ้าท้ายสระทรงมีพระราชโอรส คือ เจ้าฟ้าอภัย กับ เจ้าฟ้าปรเมศร์ เมื่อพระองค์ประสูติหนักทรงมอบราชสมบัติแก่เจ้าฟ้าอภัย ไม่ทรงมอบให้พระมหาอุปราช (ซึ่งเป็นพระอนุชา) ทำให้พระมหาอุปราช (เจ้าฟ้าพร) ไม่พอพระทัย เกิดสงครามชิงราชสมบัติขึ้น
- ★ เกิดสงครามกลางเมืองครั้งยิ่งใหญ่ มีการรบพุ่งต่อสู้เหมือนกับสงครามระหว่างประเทศ ในที่สุดพระมหาอุปราชเป็นฝ่ายชนะ จับเจ้าฟ้าอภัยและเจ้าฟ้าปรเมศร์ ประหารชีวิตพร้อมกับแม่ทัพนายกองฝีมือดีไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นเหตุให้กำลังทหารของกรุงศรีอยุธยาอ่อนแอลงอย่างยิ่ง

31. สมเด็จพระบรมราชาที่ 3 (พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ)

พ.ศ.2275 - 2301 (26 ปี)

- ★ ทรงเป็นพระอนุชาของพระเจ้าท้ายสระ พระนามเดิมคือ เจ้าฟ้าพร
- ★ ในรัชกาลนี้บ้านเมืองสงบขึ้น มีความเจริญด้านต่าง ๆ มีกวีสำคัญ ๆ เกิดขึ้น เช่น เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร (เจ้าฟ้ากุ้ง) เจ้าฟ้าหญิงคุณทูล และ เจ้าฟ้าหญิงมงกุฎ ทำให้เกิดวรรณคดีที่มีชื่อเสียง เช่น บทเห่เรือ ประพาสธารทองแดง และอิเหนาใหญ่ เป็นต้น
- ★ ด้านพระพุทธศาสนา ทรงส่งสมณทูตไปช่วยฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในลังกาทวีป จนสำเร็จด้วยดี
- ★ ทรงมีพระราชโอรส คือเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร เจ้าฟ้าเอกทัศ เจ้าฟ้าอุทุมพร ตอนปลายรัชกาลทรงสถาปนาเจ้าฟ้าอุทุมพร เป็น กรมพระราชวังบวรสถานมงคล พระมหาอุปราช ที่ไม่ทรงตั้ง เจ้าฟ้าเอกทัศ ก็เพราะทรงเห็นว่าเจ้าฟ้าเอกทัศไม่มีความสามารถ เกรงว่าจะรักษาราชสมบัติไว้ไม่ได้ ซึ่งทำให้เจ้าฟ้าเอกทัศไม่พอใจ

32. สมเด็จพระเจ้าอุทุมพร (ขุนหลวงหาวัด)

พ.ศ.2301 (2 เดือน)

- ★ ทรงเป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ
- ★ เมื่อสมเด็จพระเจ้าอุทุมพรขึ้นครองราชย์ทำให้เจ้าฟ้าเอกทัศ ไม่พอใจ เพราะเห็นว่าตนเป็นพี่ควรได้ราชสมบัติมากกว่า จึงทรง คือแพ่ง แสดงพระองค์เป็นกษัตริย์โดยเสด็จไปประทับยังพระที่นั่ง สุริยาศน์อมรินทร์ (ซึ่งเป็นที่ว่าราชการ) ครองราชย์อยู่ได้ 2 เดือน สมเด็จพระเจ้าอุทุมพรจึงจำต้องขอมอบราชสมบัติให้แก่ พระเชษฐา แล้วเสด็จออกผนวชเป็นพระภิกษุ (ภายหลังเมื่อ พระเจ้าอลองพญา กษัตริย์พม่า ยกทัพมาล้อมพระนคร พระเจ้าเอกทัศขอให้ ลาสิกขาบทออกไปช่วยป้องกัน เมื่อพม่า เลิกทัพกลับไป พระเจ้าอุทุมพรก็เสด็จไปผนวชอีก ราษฎรจึงเรียก พระองค์ว่า ขุนหลวงหาวัด)

ภาพสเก็ช
ที่เชื่อว่าเป็น
สมเด็จพระเจ้าอุทุมพร
จากพงศาวดารพม่า

33. สมเด็จพระเจ้าเอกทัศ (พระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์)

พ.ศ.2301 - 2310 (9 ปี)

- ★ ทรงเป็นพระราชโอรสของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ (พระเชษฐาของพระเจ้าอุทุมพร)
- ★ ทรงได้ราชสมบัติจากพระอนุชาด้วยวิธีคือแย่ง จนพระอนุชาอดทนระอาใจยอมยกราชสมบัติให้ (การที่ทรงคือแย่งแสดงพระองค์เป็นกษัตริย์ด้วยการเสด็จไปประทับ ณ พระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ ทำให้พระองค์ได้รับพระนามว่า สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พ่อค้าชาวต่างประเทศเข้ามาติดต่อค้าขายเป็นจำนวนมาก ทำให้บ้านเมืองมั่งคั่งสมบูรณ์ จนอาจเป็นเหตุให้ตกอยู่ในความประมาท เมื่อกองทัพพม่ายกมาล้อมพระนคร ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2303 สมเด็จพระเจ้าอุทุมพรก็มาช่วยป้องกันไว้ได้ ครั้นถึง พ.ศ.2309 พม่ายกทัพมาล้อมกรุงอีกจึงเสียกรุงแก่พม่าใน พ.ศ.2310

ตอนที่ 4 การขยายอำนาจของกรุงศรีอยุธยา

หลังจากพระเจ้าอู่ทองทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี อยุธยาได้แผ่ขยายอำนาจไปยังดินแดนอาณาจักรใกล้เคียงในช่วงระหว่าง พุทธศตวรรษที่ 19 ถึงพุทธศตวรรษที่ 21 อยุธยาได้กลายเป็นศูนย์กลาง อำนวยการเมืองและเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจัยที่ส่งเสริมให้อยุธยาขยายอำนาจมี 2 ประการ ได้แก่

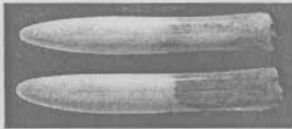
- ① ด้านเศรษฐกิจ อยุธยาขยายอำนาจไปยังดินแดนใกล้เคียง เพื่อต้องการสินค้าประเภทของป่า เนื่องจากเป็นสินค้าที่ตลาดต่างประเทศ ต้องการ รวมทั้งต้องการกวาดต้อนกบิลงพล และ โภคทรัพย์อื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความมั่งคั่งของอยุธยา
- ② ด้านการเมือง แนวคิดเรื่องจักรพรรดิราช หมายถึง ราชชาติยิ่งใหญ่เหนือราชาทั้งปวง ซึ่งอยุธยาได้รับแนวคิดนี้มาจากเขมร เนื่องจาก ดินแดนบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเคยตกอยู่ใต้อิทธิพลอำนาจและวัฒนธรรม เขมรมาก่อน แนวคิดนี้มีอิทธิพลต่อการก่อตั้งและขยายอาณาเขตของ อาณาจักรต่าง ๆ ในดินแดนแถบนี้ เมื่ออยุธยาก่อสร้างอาณาจักรจนมั่นคง แล้วจึงขยายอำนาจไปยังดินแดนอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง

จากหลักฐานพระราชพงสาวดารและหลักฐานอื่น ๆ เช่น ศิลาจารึก พบว่าอยุธยาได้ขยายอำนาจครอบคลุมดินแดนต่าง ๆ เช่น

ทิศเหนือ

อาณาจักรสุโขทัย

ของป่า

อยุธยาต้องการรวบรวมอาณาจักรทางภาคเหนือ ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ เพราะ เป็นดินแดน ที่อุดมไปด้วยสินค้าของป่า และเพื่อควบคุม ดินแดนของอาณาจักรสุโขทัยให้อยู่ภายใต้ขยาย อำนาจสู่อาณาจักรด้วยยุทธวิธี ดังนี้

1 การใช้กำลังทหาร เป็นยุทธวิธีแรกที่อยุธยาใช้กับสุโขทัย เริ่มตั้งแต่สมัย สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงยกทัพไปถึงเมืองพิษณุโลก (สองแคว) แต่ตรงคืนให้ภายหลัง ต่อมาสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพ่อบัว) ทรงยกทัพไปตีเมืองสุโขทัยหลายครั้ง จนทำให้สุโขทัย ตกเป็นเมืองประเทศราชของอยุธยา ในสมัยพระมหาธรรมราชาที่ 2 นานถึง 10

2 การยุ่งเกี่ยวในกิจการภายใน สมัยสมเด็จพระอินทราชา (เจ้านครอินทร์) เสด็จไปประทับ การกลางล่งชิงอำนาจระหว่างพระยาบาลเมืองกับพระยาราม หลังจากพระมหาธรรมราชาที่ 3 (ไสลือไท) แห่งสุโขทัยสิ้นพระชนม์ สมเด็จพระอินทราชาจึงได้ทรงสถาปนาพระยาบาลเมืองเป็น พระมหาธรรมราชาที่ 4 ครองเมืองพิษณุโลก และให้พระยารามครองกรุงสุโขทัยในฐานะ ประเทศราชของอยุธยา

3 สร้างความสัมพันธ์ทางเครือญาติ สมเด็จพระอินทราชาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าสามพระยา พระโอรสของพระองค์อภิเษกสมรสกับพระราชธิดาของพระมหาธรรมราชาที่ 3 ทำให้ทั้งสอง อาณาจักรมีความสัมพันธ์แนบแน่น ทั้ง 2 พระองค์มีพระโอรส คือ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ เมื่อพระมหาธรรมราชาที่ 4 เสด็จสวรรคตเมื่อ พ.ศ. 1981 ทางอยุธยาไม่ได้แต่งตั้งให้ผู้นี้ เป็นกษัตริย์สุโขทัยอีก ในช่วงสมัยนี้พระยาสุริยเจียร เจ้านายในราชวงศ์สุโขทัยได้ยอมอ่อนน้อมต่อ อาณาจักรล้านนา และให้กองทัพล้านนายกทัพมาโจมตีพิษณุโลก พระบรมไตรโลกนาถต้องเสด็จ ไปประทับที่เมืองพิษณุโลก เพื่อบัญชาการศึกสงครามและควบคุมหัวเมืองทางเหนือ สุโขทัยจึงถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งในพระราชอาณาจักรของอาณาจักรอยุธยาโดยสมบูรณ์ใน ตอนต้นพุทธศตวรรษที่ 21

อาณาจักรล้านนา

อยุธยาต้องการสินค้าประเภทของป่าที่มีมากมาย ในอาณาจักรล้านนา และเป็นการป้องกันอำนาจของอาณาจักรล้านนา ความสัมพันธ์ส่วนใหญ่เป็นในรูปของการทำสงครามกัน ในสมัยพระเจ้าติโลกราช (พ.ศ.1985-2030) ล้านนาซึ่งกำลังเรืองอำนาจมากได้ส่งกองทัพมาตีหัวเมืองทางเหนือของอยุธยา ทำให้อยุธยากับล้านนาทำสงครามกันหลายครั้ง ต่อเนื่องกัน การสงครามระหว่างอยุธยากับล้านนา ยุติลงโดยกรุงศรีอยุธยาเป็นไมตรีสงบศึก

ล้านนายอมรับอำนาจของอยุธยาครั้งแรกในสมัยพระไชยราชาธิราช พ.ศ.2088 เนื่องจากเกิดความวุ่นวายทางการเมืองภายในของล้านนา เมื่อพม่าเรืองอำนาจในพุทธศตวรรษที่ 22 จนถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 24 ล้านนาได้ตกอยู่ภายใต้การปกครองของพม่าเป็นเวลา 200 ปี

ทิศตะวันออก

อาณาจักรเขมร

การที่อยุธยาแผ่อำนาจสู่เขมร น่าจะมาจากปัจจัยด้านแนวคิดเรื่องเขมรเลขเป็นศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองและวัฒนธรรมในดินแดนแถบนี้มาก่อน การมีอำนาจเหนือเขมรเท่ากับเป็นการประกาศอำนาจทางการเมืองของอยุธยาเหนืออาณาจักรอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ดังนั้นในสมัยอยุธยาตอนต้น อยุธยาจึงส่งกองทัพไปโจมตีเมืองพระนครของอาณาจักรเขมรหลายครั้ง จนกระทั่งเขมรตกเป็นประเทศราชของไทยในสมัยสมเด็จพระเจ้าสามพระยา เมื่อ พ.ศ.1974

อย่างไรก็ตามเขมรจะตกอยู่ในอำนาจของอยุธยาเฉพาะในช่วงเวลาที่อยุธยาเรืองอำนาจเท่านั้น ขามที่อยุธยาเสื่อมอำนาจ เขมรจะตั้งตนเป็นอิสระและรุกรานหัวเมืองตะวันออก และหัวเมืองชายฝั่งทะเลของอยุธยา ซึ่งเป็นการสร้างปัญหาทางการเมืองแก่อยุธยาเสมอ

ทิศใต้

แคว้นนครศรีธรรมราชและหัวเมืองมลายู

แคว้นนครศรีธรรมราชและหัวเมืองมลายู ได้แก่ ปัตตานี ไทรบุรี กลันตัน ตรัง กานู และเมืองมะละกา อยุธยาแผ่อำนาจสู่ดินแดนเหล่านี้ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ เนื่องจากหัวเมืองดังกล่าวเป็นเมืองท่าค้าขายเส้นทางผ่านระหว่างอินเดียนและจีนซึ่งเป็นตลาดสินค้าใหญ่ อยุธยาจึงมีความจำเป็นต้องควบคุมหัวเมืองเหล่านี้เพื่อประโยชน์การค้าของราชอาณาจักร โดยอยุธยาสามารถผนวกแคว้นนครศรีธรรมราชเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักร ส่วนหัวเมืองมลายูยอมรับอำนาจอยุธยาแต่มีอิสระในการปกครองตนเอง โดยหัวเมืองมลายูต้องมีพันธะในการช่วยเหลืออยุธยาในการสงครามและการส่งกองทัพมาช่วยอยุธยาทำสงคราม

ทิศตะวันตก

หัวเมืองมอญ

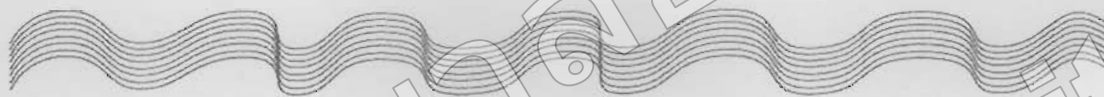

อยุธยาแผ่ขยายอำนาจควบคุมหัวเมืองมอญ ด้วยเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก เนื่องจากมอญมีเมืองท่าค้าขายที่สำคัญริมอ่าวเบงกอล คือ มะตะมะ มะริด ทวาย และตะนาวศรี อยุธยาต้องการเมืองท่าดังกล่าวเพื่อค้าขายกับต่างชาติทางด้านตะวันตก โดยเฉพาะอินเดียกับเปอร์เซีย

เมื่อพมามีอำนาจก็พยายามเข้าครอบครองหัวเมืองมอญเช่นเดียวกัน จึงเป็นชนวนให้เกิดสงครามระหว่างไทยกับพม่าเป็นครั้งแรก ณ เมืองเชียงกรานในสมัยสมเด็จพระไชยราชาธิราช พ.ศ.2081 ทำให้เกิดสงครามแย่งชิงความเป็นใหญ่ต่อเนื่องจนถึงสิ้นสมัยอยุธยา โดยส่วนใหญ่หัวเมืองมอญจะตกอยู่ภายใต้อำนาจของพม่า จนกระทั่งถึงปัจจุบัน

สรุป กรุงศรีอยุธยาสามารถขยายอำนาจครอบครองดินแดนต่าง ๆ ทำให้อยุธยากลายเป็นศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากระยะแรกแห่งอยุธยาจนถึงพุทธศตวรรษที่ 21 จนกระทั่งพม่าสามารถรวมอาณาจักรได้ พม่าจึงได้กลายเป็นคู่แข่งของอยุธยาในการขยายอำนาจเหนือดินแดนอื่น ๆ ซึ่งอยุธยาได้สูญเสียอำนาจแก่พม่าถึง 2 ครั้ง และกรุงศรีอยุธยาก็ล่มสลายใน พ.ศ.2310

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบวัดเจตคติต่อการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตัวอย่างชุดการเรียนรู้

บัตริกิจกรรม

ชุดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง

การสถาปนากรุงศรีอยุธยา

บัตรกิจกรรมที่ 1 ถามตอบ รอบรู้

คำสั่ง ให้นักเรียนเติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. กรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่บริเวณใดของเกาะเมืองอยุธยา.....
2. กรุงศรีอยุธยามีแม่น้ำไหลผ่าน 3 สาย ได้แก่.....
3. อะไรเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าเมื่อกว่าพันปีมาแล้วบริเวณภาคกลางตอนล่างเคยเป็นทะเลมาก่อน.....
4. กรุงศรีอยุธยาคำเนิดขึ้นจากความร่วมมือของราชวงศ์ที่มีความเกี่ยวพันกันทางเครือญาติ 2 ราชวงศ์ คือ.....
5. ปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา คือ.....ซึ่งมีพระนามเป็นทางการว่า.....เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์.....
6. พระเจ้าอู่ทองทรงประกาศเอกราชจากสุโขทัยเมื่อใด.....
7. ในสมัยอยุธยา มีกษัตริย์ปกครองกี่ราชวงศ์ อะไรบ้าง.....
.....
.....
.....
.....
8. นักเรียนคิดว่าลักษณะพื้นฐานของเกาะเมืองอยุธยา เหมือนรูปอะไร.....
9. เพราะเหตุใดจึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่า พระเจ้าอู่ทองมีต้นกำเนิดที่ใด.....
10. กรุงศรีอยุธยาคำนวณความเป็นราชธานีของไทยอยู่นานกี่ปี.....

บัตรกิจกรรมที่ 2 กรุงศรี ราชธานีไทย

คำสั่ง ศึกษาและสรุปปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

1 พระเจ้าอู่ทองทรงเป็น เจ้าเมืองใหญ่มาแต่เดิม		
2 ความอุดมสมบูรณ์ ของพื้นที่		
3 เป็นศูนย์กลาง การคมนาคม		
4 ความมั่นคงทาง ยุทธศาสตร์		
5 ช่องว่าง ทางการเมือง		

บัตรกิจกรรมที่ 4 คิดหาเหตุผล

คำสั่ง สรุปรูปเหตุผลและยุทธวิธีในการขยายอำนาจของกรุงศรีอยุธยาไปยังดินแดนต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าเหตุผล (อาจเขียนได้มากกว่า 1 เหตุผล) และเขียนยุทธวิธีลงในกรอบที่กำหนดให้

ทิศเหนือ
อาณาจักรสุโขทัย

เหตุผล ☐ ด้านเศรษฐกิจ ☐ ด้านการเมือง
ยุทธวิธี

ทิศเหนือ
อาณาจักรล้านนา

เหตุผล ☐ ด้านเศรษฐกิจ ☐ ด้านการเมือง
ยุทธวิธี

ทิศตะวันออก
อาณาจักรเขมร

เหตุผล ☐ ด้านเศรษฐกิจ ☐ ด้านการเมือง
ยุทธวิธี

ทิศใต้
แคว้นนครศรีธรรมราช
และหัวเมืองมลายู

เหตุผล ☐ ด้านเศรษฐกิจ ☐ ด้านการเมือง
ยุทธวิธี

ทิศตะวันตก
หัวเมืองมอญ

เหตุผล ☐ ด้านเศรษฐกิจ ☐ ด้านการเมือง
ยุทธวิธี

แบบฝึกหัดประจำชุดการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง การสถาปนากรุงศรีอยุธยา

เวลา 10 นาที

คำชี้แจง

1. แบบฝึกหัดฉบับนี้มีทั้งหมด 10 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก คือ ก ข ค และ ง
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ
3. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X แล้วทำเครื่องหมาย X ตามข้อที่ต้องการ

ตัวอย่าง

(0) ผู้สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีคือใคร

- ก. พระเจ้าอู่ทอง
- ข. พระรามศวร
- ค. ขุนหลวงพะงั่ว
- ง. เจ้าสามพระยา

กระดาษคำตอบ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0	X		X	
1				
2				

แบบฝึกหัดประจำชุดการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง การสถาปนากรุงศรีอยุธยา

วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จำนวน 10 ข้อ

เวลา 10 นาที

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงใน
กระดาษคำตอบ

1. ข้อใด ไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับการสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
 - ก. ราชวงศ์แรกที่ปกครองคือราชวงศ์อู่ทอง
 - ข. ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองสาหร่าย
 - ค. เป็นราชวงศ์เดียวกับสุโขทัยเสื่อมอำนาจ
 - ง. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ทรงเป็นผู้สถาปนาอยุธยา
2. แม่น้ำสายใด ไม่ได้ ล้อมรอบเกาะเมืองกรุงศรีอยุธยา
 - ก. แม่น้ำท่าจีน
 - ข. แม่น้ำลพบุรี
 - ค. แม่น้ำป่าสัก
 - ง. แม่น้ำเจ้าพระยา
3. การที่อยุธยาต้องมีการครอบครองอาณาจักรสุโขทัย เพราะมีเหตุผลในเรื่องใดเป็นสำคัญ
 - ก. เพื่อรวมชนชาติเดียวกัน
 - ข. เพื่อให้ได้ดินแดนและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
 - ค. เพื่อป้องกันตนเอง
 - ง. เพื่อให้ได้กำลังคน
4. การที่อยุธยาตั้งอยู่บนเกาะ ล้อมรอบด้วยแม่น้ำหลายสาย และพื้นที่บริเวณรอบนอกเกาะเป็น
ที่ราบลุ่ม ก่อให้เกิดผลดีที่สุดแก่กรุงศรีอยุธยาตามข้อใด
 - ก. ติดต่อค้าขายกับอาณาจักรต่าง ๆ ได้สะดวก
 - ข. สะดวกต่อการคมนาคมขนส่งทางน้ำ
 - ค. ยากแก่การเข้าโจมตีของข้าศึก
 - ง. ดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก

5. ทุกข้อเป็นปัจจัยที่ช่วยเอื้อต่อการสถาปนากรุงศรีอยุธยา ยกเว้น ข้อใด
 - ก. ผู้นำคนไทยมีความเข้มแข็ง
 - ข. พวกขอมเสื่อมอำนาจ
 - ค. ไทยมีกำลังไพร่พลมาก
 - ง. ต่างชาติให้การช่วยเหลือ
6. ข้อใด ไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งเสริมให้กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีที่มั่นคงเป็นระยะเวลายาวนาน
 - ก. นโยบายไม่กีดกันชาวต่างชาติต่างศาสนาของอยุธยา
 - ข. อยุธยามีชัยภูมิที่เหมาะสมด้านยุทธศาสตร์
 - ค. กษัตริย์อยุธยาทุกพระองค์ล้วนทรงพระปรีชาสามารถ
 - ง. อยุธยาเป็นเมืองท่านานาชาติ และศูนย์กลางการค้า
7. การที่สมเด็จพระเจ้าอู่ทองตั้งตนเป็นใหญ่ และสุโขทัยไม่ยกทัพมาปราบเป็นเพราะเหตุใด
 - ก. สุโขทัยไม่เข้มแข็งพอ
 - ข. สมเด็จพระเจ้าอู่ทองมีเชื้อสายสุโขทัย
 - ค. ไม่ต้องการสู้รบกับคนไทย
 - ง. สุโขทัยไม่อยากทำสงครามขยายอาณาเขต
8. เพราะเหตุใดอยุธยาจึงติดต่อค้าขายกับต่างประเทศได้สะดวกกว่าสุโขทัย
 - ก. อยุธยาอยู่ไม่ไกลจากทะเลจนเกินไป
 - ข. อยุธยาเชี่ยวชาญด้านการการค้ามากกว่าสุโขทัย
 - ค. อยุธยามีแม่น้ำไหลผ่าน
 - ง. ผู้นำให้การสนับสนุนส่งเสริม
9. ข้อใดกล่าว ไม่ถูกต้อง
 - ก. สมเด็จพระรามาธิบดีขึ้นครองราชย์ถึง 2 ครั้ง
 - ข. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงแยกราชการแผ่นดินออกเป็นฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร
 - ค. สมเด็จพระไชยราชาธิราชทรงทำสงครามกับพม่าครั้งแรกที่เมืองเชียงกราน
 - ง. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงกอบกู้อิสรภาพให้กับกรุงศรีอยุธยา
10. ราชวงศ์ใดเป็นราชวงศ์สุดท้ายที่ปกครองกรุงศรีอยุธยา
 - ก. ราชวงศ์สุพรรณภูมิ
 - ข. ราชวงศ์บ้านพลูหลวง
 - ค. ราชวงศ์ปราสาททอง
 - ง. ราชวงศ์สุโขทัย

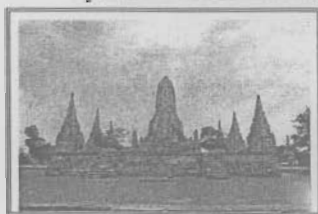
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หน่วยการเรียนรู้

เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1. กษัตริย์องค์ใดเป็นปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา
 - ก. สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1
 - ข. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
 - ค. สมเด็จพระรามาธิบดีราช
 - ง. สมเด็จพระรามศวร
2. สาเหตุข้อใดที่ทำให้พระเจ้าอู่ทองต้องย้ายราชธานีจากที่เดิม
 - ก. ได้อภิเษกสมรสกับพระธิดาของเจ้าเมืองอยุธยา
 - ข. ได้รับพระราชโองการให้มาตั้งอาณาจักรใหม่
 - ค. ถูกอาณาจักรอื่นรุกราน ขาดต่อการรักษาพระนคร
 - ง. เกิดโรคระบาด และขาดเสบียงอาหาร
3. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
 - ก. ราชธานีของกรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่ที่ตำบลหนองสาหร่าย
 - ข. ราชวงศ์แรกที่ปกครองกรุงศรีอยุธยาคือราชวงศ์อู่ทอง
 - ค. พระเจ้าอู่ทอง ทรงเป็นผู้สถาปนากรุงศรีอยุธยา
 - ง. กรุงศรีอยุธยาตั้งขึ้น ในช่วงเวลาที่กรุงสุโขทัยเสื่อมอำนาจ
4. อยุธยาเป็นสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การตั้งเป็นราชธานีอย่างไร
 - ก. อยู่ห่างไกลจากทะเล
 - ข. เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย
 - ค. เป็นที่ราบหุบเขา
 - ง. มีภูเขาล้อมรอบ
5. ทุกข้อเป็นปัจจัยที่ช่วยเอื้อต่อการสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ยกเว้นข้อใด
 - ก. ชาวต่างชาติให้การช่วยเหลือ
 - ข. สุโขทัยกำลังเสื่อมอำนาจลง
 - ค. อยุธยาเริ่มกำลังไพร่พลมาก
 - ง. ผู้นำคนไทยมีความเข้มแข็ง

6. แม่น้ำสายใดไม่ได้ล้อมรอบเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา
- ก. แม่น้ำลพบุรี ข. แม่น้ำป่าสัก
ค. แม่น้ำเจ้าพระยา ง. แม่น้ำท่าจีน
7. การที่อยู่อาศัยอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำหลายสาย ก่อให้เกิดผลดีหลายด้านยกเว้นข้อใด
- ก. สะดวกต่อการคมนาคมขนส่งทางน้ำ
ข. เป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญ
ค. ข้าราชการโงมดีได้ยาก
ง. ติดต่อค้าขายกับอาณาจักรต่าง ๆ ได้สะดวก
8. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งเสริมให้กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีที่มั่นคงเป็นระยะเวลานาน
- ก. นโยบายไม่กีดกันชนต่างชาติต่างศาสนาของอยุธยา
ข. อยุธยาเป็นเมืองท่านานาชาติ และศูนย์กลางการค้า
ค. กษัตริย์อยุธยาทุกพระองค์ล้วนทรงพระปรีชาสามารถ
ง. อยุธยามีชัยภูมิที่เหมาะสมด้านยุทธศาสตร์
9. ในสมัยกรุงศรีอยุธยามีกษัตริย์ปกครองทั้งสิ้นกี่ราชวงศ์ และกี่พระองค์
- ก. 3 ราชวงศ์ จำนวน 30 พระองค์
ข. 4 ราชวงศ์ จำนวน 32 พระองค์
ค. 5 ราชวงศ์ จำนวน 33 พระองค์
ง. 6 ราชวงศ์ จำนวน 35 พระองค์
10. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- ก. พระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา องค์สุดท้ายคือสมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์
ข. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงผนวกรวมกรุงสุโขทัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกรุงศรีอยุธยา
ค. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกอบกู้เอกราชในการเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 1
ง. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ทรงครองราชย์ 2 ครั้ง
11. ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช กรุงศรีอยุธยามีความสัมพันธ์ทางการทูตกับชาติใดมากที่สุด
- ก. ฮอลันดา ข. อังกฤษ ค. ญี่ปุ่น ง. ฝรั่งเศส
12. นโยบายใดที่อยุธยาไม่ได้นำมาใช้กับอาณาจักรสุโขทัย
- ก. การสร้างความสัมพันธ์ทางเครือญาติ
ข. การส่งกำลังไปช่วยเมื่อสุโขทัยทำสงคราม
ค. การแทรกแซงการเมืองภายใน
ง. การใช้กำลังทางทหาร

13. ในสมัยอยุธยาสงครามระหว่างไทยกับพม่าเกิดขึ้นครั้งแรก เพราะอะไร
- ต่างต้องการมีอิทธิพลเหนือล้านนา
 - แย่งชิงความยิ่งใหญ่เหนือหัวเมืองมอญ
 - ต้องการประกาศอำนาจทางการเมือง
 - ถูกขูดจากต่างชาติ
14. ความมั่นคงทางการเมืองของอยุธยาขึ้นอยู่กับข้อใดเป็นสำคัญ
- การเมืองระหว่างประเทศ
 - กำลังไพร่พล
 - ความสามารถของกองทัพ
 - พระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์
15. พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยามีสั้นเหลือ อะไรเป็นสิ่งที่ควบคุมมิให้ทรงใช้อำนาจเกินขอบเขต
- ไพร่ฟ้าประชาชน
 - ทศพิธราชธรรม
 - ลัทธิเทวราช
 - กฎหมายเทียรบาล
16. สมัยอยุธยาตอนต้นจัดการปกครองส่วนกลางแบบใด
- พ่อปกครองลูก
 - เมืองลูกหลวง
 - จตุสดมภ์
 - เมืองพระยามหานคร
17. ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของราษฎรและความสงบเรียบร้อยทั่วทั้งอาณาจักร คือใคร
- ขุนเวียง
 - ขุนคลัง
 - ขุนวัง
 - ขุนนาง
18. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงแต่งตั้งให้ใครมีหน้าที่ดูแลจตุสดมภ์
- พระยาขมราช
 - สมุหนายก
 - พระยาธรรมราช
 - สมุหพระกลาโหม
19. เหตุผลสำคัญที่สุดข้อใดที่ทำให้สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถต้องปรับปรุงการปกครองครั้งใหญ่
- ต้องการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย
 - กรุงศรีอยุธยามีการขยายอาณาเขตกว้างขวางและมีอำนาจมากขึ้น
 - ได้รับคำแนะนำจากยุโรป
 - ชาติตะวันตกเข้ามาติดต่อค้าขายมากขึ้น

20. เหตุใดสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงทรงยกเลิกเมืองลูกหลวงและให้มีฐานะเป็นเพียงเมืองชั้นจัตวา
- ก. เสียงบประมาณมากในการดูแล
 - ข. ยากแก่การควบคุมดูแล เพราะอยุธยามีอาณาเขตกว้างขวาง
 - ค. มักจะถูกข้าศึกุกรานเสมอ
 - ง. ป้องกันการแย่งชิงราชสมบัติ
21. อาณาจักรอยุธยาที่มีความสัมพันธ์แบบรัฐบรรณาการกับประเทศใด
- ก. อังกฤษ
 - ข. ฝรั่งเศส
 - ค. ญี่ปุ่น
 - ง. จีน
22. เหตุผลสำคัญที่สุดข้อใดที่ทำให้ต่างชาติเข้ามาค้าขายกับอาณาจักรอยุธยาเป็นจำนวนมาก
- ก. อยุธยาเป็นศูนย์กลางการค้า
 - ข. อยุธยาทำการค้าผ่านพระคลังสินค้า
 - ค. อยุธยาให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ
 - ง. อยุธยามีความมั่นคงทางการเมือง
23. ชาตินะวัตินที่เข้ามาเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับอยุธยา ส่วนใหญ่มีความมุ่งหมายใด
- ก. ค้าขายและเผยแผ่ศาสนา
 - ข. ถ่วงดุลการค้าและอำนาจ
 - ค. แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม
 - ง. ขยายอาณานิคม
24. ในบรรดาดินแดนที่เป็นเพื่อนบ้านกับอยุธยา ดินแดนใดที่ถือว่าเป็นมิตรที่ดีกับอยุธยาเสมอมา
- ก. ล้านนา
 - ข. เขมร
 - ค. ล้านช้าง
 - ง. หัวเมืองมอญ
25. แหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดในสมัยอยุธยาคือข้อใด
- ก. รายได้จากเครื่องราชบรรณาการของเมืองประเทศราช
 - ข. รายได้จากการค้ากับต่างประเทศ
 - ค. รายได้ที่เรียกเก็บภาษีอากรจากราษฎร
 - ง. กำไรจากการผูกขาดการค้าภายในประเทศ
26. หน่วยงานใดในสมัยอยุธยาที่มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการค้าสำเภากับดินแดนทางด่านตะวันออก
- ก. พระคลังสินค้า
 - ข. กรมท่าขวา
 - ค. กรมท่ากลาง
 - ง. กรมท่าซ้าย

27. ข้อใด ไม่ใช่ สินค้าออกที่สำคัญในสมัยกรุงศรีอยุธยา

- ก. กระจก เครื่องกระเบื้อง
- ข. ตะกั่ว ช้าง
- ค. เครื่องเทศ ดีบุก
- ง. เขากวาง ไม้ฝาง

28. สินค้าใดเป็นสินค้าเข้าที่สำคัญในสมัยกรุงศรีอยุธยา

- ก. อาวุธ ยารักษาโรค เงิน
- ข. ทองคำ ใบชา อัญมณี
- ค. ดินปืน หนังสือพิมพ์ พริกไทย
- ง. ผ้าแพร คาบ เครื่องถ้วยชาม

29. สินค้าใดในสมัยอยุธยาที่เรือต่างชาตินำเข้ามาได้ แต่ต้องค้าขายให้กับราชธานีเท่านั้น

- ก. อัญมณี
- ข. อาวุธ
- ค. เครื่องถ้วยชาม
- ง. ผ้าแพรพรรณ

30. ระบบเงินตราที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในสมัยอยุธยามี 2 ชนิด คืออะไร

- ก. เพ็ญ – เบี้ย
- ข. บาท – เงินพดด้วง
- ค. เบี้ย – เงินพดด้วง
- ง. สตางค์ – บาท

31. “สิบหับหนึ่ง” เป็นการเก็บภาษีตามข้อใด

- ก. ส่วย
- ข. จกอบ
- ค. ฤชา
- ง. อากร

32. การเก็บภาษีจากการประกอบอาชีพ เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน เรียกว่าภาษีประเภทใด

- ก. ฤชา
- ข. ส่วย
- ค. จกอบ
- ง. อากร

33. ทรัพย์สินที่ทางราชการริบจากเอกชนที่กระทำผิด เรียกว่าอะไร

- ก. พัทยา
- ข. ฤชา
- ค. อากรบ่อนเบี้ย
- ง. ค่าปรับไหม

34. รายจ่ายประเภทใดที่กษัตริย์พระราชทานให้แก่เจ้านายหรือขุนนางเป็นเงินประจำปี

- ก. รายจ่ายในราชการพิเศษ
- ข. รายจ่ายในด้านเบี้ยหวัด
- ค. รายจ่ายในด้านพระราชพิธี
- ง. รายจ่ายในด้านการทหาร

35. ระบบชนชั้นของไทยในสมัยอยุธยาได้รับอิทธิพลจากชาติใด

- ก. จีน
- ข. อินเดีย
- ค. ขอม
- ง.ญวน

36. ข้อใดเป็นชนชั้นได้ปกครองสมัยอยุธยา

- ก. ขุนนาง พระสงฆ์ ไพร่ ทาส
- ข. ขุนนาง พระสงฆ์ ไพร่
- ค. พระสงฆ์ ไพร่ ทาส
- ง. ไพร่ ทาส

37. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบศักดินาในสมัยอยุธยา

- ก. ระบบศักดินาเป็นสิทธิของคนทุกคนในอาณาจักรอยุธยา
- ข. ระบบศักดินา หมายถึง กรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน
- ค. ระบบศักดินาเป็นสิทธิเฉพาะตน ไม่ตกทอดถึงลูกหลาน
- ง. ระบบศักดินาเป็นรางวัลที่กษัตริย์พระราชทานให้กับขุนนาง

38. สถาบันสงฆ์ในสมัยอยุธยาเป็นประโยชน์แก่ไพร่ในแง่ใด

- ก. ไพร่ที่บวชแล้วจะมีโอกาสได้เข้ารับราชการ หรือเลื่อนฐานะทางสังคมได้
- ข. ไพร่ที่บวชแล้วจะได้รับเงินเดือน
- ค. ไพร่ที่บวชแล้วมีสิทธิร้องทุกข์ได้
- ง. สถาบันสงฆ์เป็นสถาบันเดียวที่ต่อสู้เพื่อไพร่ได้

39. การควบคุมกำลังคนในสมัยอยุธยาอยู่ภายใต้ระบบใด

- ก. ระบบหัวเมือง
- ข. ระบบไพร่
- ค. ระบบทาส
- ง. ระบบเมืองลูกหลวง

40. ข้อใดเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นจากพระราชโองการ และพระราชวินิจฉัยของพระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยา

- ก. พระธรรมศาสตร์
- ข. พระมนูศาสตร์
- ค. พระราชศาสตร์
- ง. ศาสนศาสตร์

41. ปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาคืออะไร

- ก. ความตั้งใจในการทำงาน
- ข. ความมุ่งมั่นในการพัฒนางาน
- ค. ความขยันหมั่นเพียร
- ง. ความศรัทธาในสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

42. สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยายุคที่ 1 นิยมสร้างสถาปัตยกรรมเป็นแบบใด

- ก. พระปรางค์แบบขอม
- ข. พระปรางค์แบบอู๋ทอง
- ค. เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองแบบอยุธยา
- ง. เจดีย์ทรงลังกาแบบสุโขทัย

43. วรรณกรรมเรื่องใดที่แต่งขึ้นเพื่อใช้อ่านในพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา

- ก. ลิลิตโองการแช่งน้ำ
- ข. ลิลิตพระลอ
- ค. ลิลิตตะเลงพ่าย
- ง. ลิลิตยวนพ่าย

44. ศิลปกรรมประเภทใดที่ไม่สัมพันธ์กัน

- ก. ศิลากรรม – วงปี่พาทย์
- ข. ประติมากรรม - ป้อมปราการ
- ค. จิตรกรรม – ภาพวาดผนัง โบสถ์
- ง. ประณีตศิลป์ - ตู้พระธรรมลายรดน้ำ

45. หนังสือเล่มใดถือได้ว่าเป็นหนังสือเรียนเล่มแรกของไทย

- ก. พหุชาดิกคำหลวง
- ข. ภาพขัณฑ์พหุชาดิก
- ค. ไคลงสุภาษิต
- ง. จินตมณี

46. วรรณกรรมเล่มใดที่ใช้แสดงเฉพาะละครในเท่านั้น

- ก. สังข์ทอง
- ข. สังข์ศิลป์ชัย
- ค. รามเกียรติ์
- ง. ไกรทอง

47. ละครชาวบ้านที่ดำเนินเรื่องรวดเร็ว ตลกขบขัน โดนโฉน คือละครประเภทใด

- ก. ละครนอก
- ข. ละครใน
- ค. ละครชาตรี
- ง. โขน

48. ข้อใดเป็นคุณค่าของคนตรีและนาฏศิลป์ที่มีต่อสังคมไทยสมัยอยุธยา
- เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของสังคมไทย
 - เป็นสิ่งที่แสดงออกถึงค่านิยมในสังคมไทยสมัยอยุธยา
 - เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าคนไทยรักความสนุกสนานมากกว่าการทำงาน
 - เป็นเครื่องบ่งบอกถึงความเจริญและอารยธรรมของชาติ
49. คุณค่าของโบราณสถาน โบราณวัตถุในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลกจากหน่วยงานใด
- องค์การอาเซียน
 - องค์การยูเนสโก
 - องค์การสหประชาชาติ
 - องค์การวัฒนธรรมแห่งโลก
50. ข้อใดเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัตถุอันมีค่าของชาติอย่างถูกต้อง
- รับซื้อของเก่าที่เป็นวัตถุโบราณมาเป็นสมบัติส่วนตัว
 - ไม่นำศิลปวัตถุที่มีค่าไปอวดต่างชาติ
 - ช่วยกันเข้าชมงานนิทรรศการวัตถุโบราณ
 - นำศิลปวัตถุที่ขุดพบไปมอบให้แก่ทางราชการ
51. เหตุใดในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 การค้าขายจึงเฟื่องฟู
- เริ่มมีการค้าขายกับชาติตะวันตก
 - ไม่มีการเก็บภาษีอากร
 - ผลิตสินค้าได้ตามที่ต้องการ
 - รู้จักวิธีการค้าขายกันมากขึ้น
52. การที่พระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยามีการเจริญสัมพันธไมตรีกับชาติตะวันตก ก่อให้เกิดผลดีในข้อใดมากที่สุด
- อยุธยาเป็นที่รู้จักของชาติตะวันตกทั้งหลาย
 - ชาติตะวันตกไม่กล้าเข้ามารุกรานไทย
 - ชาวไทยมีโอกาสได้นับถือศาสนาคริสต์
 - ไทยได้รับวิทยาการสมัยใหม่จากชาติตะวันตกมาพัฒนาชาติไทย

53. สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงสร้างสิ่งใดเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติเมื่อทำการยุทธหัตถีชนะพระมหาอุปราช
- ก. เจดีย์ภูเขาทอง
ข. เจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคล
ค. เจดีย์สามองค์
ง. พระปรางค์วัดไชยวัฒนาราม
54. การรวมตัวกันต่อสู้กับพม่าของชาวบ้านบางระจัน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในด้านใดมากที่สุด
- ก. ความสามัคคี
ข. ความอดทน
ค. ความขยัน
ง. ความซื่อสัตย์
55. ในสมัยอยุธยาภาษาหนังสือนิยมใช้ภาษาใดเป็นหลัก
- ก. เขมร
ข. จีน
ค. บาลี-สันสกฤต
ง. อังกฤษ
56. ถ้านักเรียนต้องการที่จะชมพระปรางค์ที่สวยงามที่สุดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นักเรียนจะไปวัดใด
- ก. วัดพระศรีสรรเพชญ์
ข. วัดไชยวัฒนาราม
ค. วัดใหญ่ชัยมงคล
ง. วัดภูเขาทอง
57. ข้อใด ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา
- ก. สงครามระหว่างไทยกับพม่า
ข. คนไทยหมดความสามัคคี
ค. การแทรกแซงทางการเมืองจากชาติตะวันตก
ง. ระบบไพร่ของอยุธยาขาดประสิทธิภาพ
58. เจ้านายและขุนนางมีส่วนที่ทำให้กรุงศรีอยุธยาเกิดความเสื่อมอย่างไร
- ก. ต่างแย่งชิงไพร่เพื่อเป็นแรงงานการผลิต และเพิ่มอำนาจต่อรองทางการเมืองและเศรษฐกิจ
ข. ต่างพากันหนีออกจากเมือง เพราะรู้ว่าสถานการณ์ไม่น่าไว้วางใจ
ค. ต่างนำกำลังไพร่พลของตนไปขายเพื่อต้องการนำเงินมาเสริมอำนาจ
ง. ต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจสถานการณ์บ้านเมืองว่าจะเป็นอย่างไร

59. ข้อใด ไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้เสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ.2310

ก. พระมหากษัตริย์ขาดพระปรีชาสามารถทางการรบ

ข. กองทัพด้อยประสิทธิภาพในการรบ

ค. ชาตินะวันตกไม่ให้การสนับสนุน ด้านอาวุธ

ง. การแย่งชิงอำนาจในราชสำนัก

60. สาเหตุใดสำคัญที่สุดที่ทำให้ต้องเสียกรุงศรีอยุธยาเป็นครั้งที่ 2

ก. ขาดอาวุธและกำลังทหารน้อยกว่า

ข. คนไทยแตกความสามัคคี

ค. ความอ่อนแอของกษัตริย์

ง. คนไทยเป็นไส้ศึก

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จำนวน 60 ข้อ

1. ข.	21. ง.	41. ง.
2. ง.	22. ก.	42. ก.
3. ก.	23. ก.	43. ก.
4. ข.	24. ก.	44. ข.
5. ก.	25. ข.	45. ง.
6. ง.	26. ง.	46. ก.
7. ข.	27. ก.	47. ก.
8. ก.	28. ง.	48. ง.
9. ก.	29. ข.	49. ข.
10. ก.	30. ก.	50. ง.
11. ง.	31. ข.	51. ก.
12. ข.	32. ง.	52. ง.
13. ข.	33. ก.	53. ข.
14. ง.	34. ข.	54. ก.
15. ก.	35. ก.	55. ก.
16. ข.	36. ง.	56. ข.
17. ก.	37. ง.	57. ก.
18. ก.	38. ก.	58. ก.
19. ข.	39. ข.	59. ก.
20. ง.	40. ก.	60. ก.

แบบวัดเจตคติต่อการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

**แบบวัดเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติฉบับนี้มีทั้งหมด 15 ข้อ โดยถามความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งจะมีข้อความให้นักเรียนอ่านแล้วพิจารณาว่ามีความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อข้อความเหล่านั้นอย่างไร คำตอบแต่ละข้อไม่มีผิดหรือถูก

2. ขอให้นักเรียนตอบคำถามทุกข้อ และตอบตามความเป็นจริงมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลกระทบต่อคะแนนหรือการสอนใด ๆ ของทางโรงเรียน ผลจากการประเมินนี้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบสืบสวนสอบสวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีการตอบแบบวัดเจตคติ

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการแต่ละข้อ ซึ่งจะมีช่องให้นักเรียนเลือก 5 ช่อง คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หลังจากที่นักเรียนอ่านข้อความทางด้านซ้ายมือแล้ว จึงเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกเพียงช่องเดียวตามตัวอย่าง

ตัวอย่าง

ข้อความ	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
0. การเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทำให้นักเรียนมีความรู้รอบตัวเพิ่มมากขึ้น	✓				

คำอธิบาย

จากตัวอย่าง นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องเห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายความว่า นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทำให้นักเรียนมีความรู้รอบตัวเพิ่มมากขึ้น

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
1. วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เป็นวิชาที่สามารถ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
2. กิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นการส่งเสริมระบอบ ประชาธิปไตย					
3. การเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความ ซับซ้อน เข้าใจยาก					
4. ถ้าเลือกได้ นักเรียนไม่ชอบ เรียนรู้เรื่องราวในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเลย					
5. ทุกระดับชั้นควรเรียนวิชาสังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม					
6. วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมไม่สำคัญ ไม่จำเป็น ต้องเรียน					
7. เรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมแล้วทำให้รู้เหตุการณ์ ปัจจุบัน					
8. วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เป็นวิชาที่ไม่น่าสนใจ					
9. เมื่อถึงเวลาเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียน เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน					
10. การเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นวิชาที่ เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของนักเรียน โดยตรง					

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
11. วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เป็นวิชาที่ไม่ทันสมัย ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้					
12. นักเรียนชอบที่จะเรียนวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เพราะมีกิจกรรม ที่หลากหลายและแปลกใหม่					
13. เมื่อเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแล้ว ทำให้เกิด ความรัก ความภาคภูมิใจในความ เป็นไทย					
14. ถ้าเพื่อนรักเขาเป็นนักเรียน หนึ่งเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนจะไม่ ปฏิเสธ					
15. เมื่อรู้ว่าเพื่อนจะหนึ่งเรียนวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม นักเรียนจะเข้าไป ตักเตือนและชวนให้เพื่อน เข้าเรียน					